de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

DERDE JAARGANG
No 22 — 30 MEI 1952

Alleen voor abonné's van PANORAMA 5 ct.

„JE KUNT WEL ZIEN, DAT ZIJN VADER IJSJES VERKOOPT!"

VAN EEN ROSE BLOEM EN EEN

Er zat eens een lieveheersbeestje op een rose bloem, die net wilde gaan slapen en zijn blaadjes al dichtmaakte.

„Hoor eens," zei de bloem, „dat gaat zo maar niet; waarom wil je nu net vanavond nog naar binnen?"

„Ik ben zo moe," antwoordde het lieveheersbeestje, en het zuchtte zo diep, dat de rose bloem medelijden met het beestje kreeg en het toch maar in zijn huisje liet.

Binnen was het nog warm van de zon, die de hele dag geschenen had, en het lieveheersbeestje klapte zijn rode vleugeltjes dicht en kroop in een hoekje.

„Lieveheersbeestje," zei de bloem na een tijdje, „wat heb je vandaag wel allemaal gedaan, dat je zo moe bent?"

„Ik ben bijna overal geweest," zei het lieveheersbeestje slaperig. „In het bos en in de wei en in een huis van de mensen, daar werd ik zelfs gevangen door een kind, dat de stippels op mijn rug wilde tellen om te weten, hoe oud ik was!"

„En raadde het goed?" vroeg de rose bloem.

„Welnee; het zei, dat ik zes jaar was, maar ik ben pas een dag oud!" lachte het lieveheersbeestje.

„Eén dag pas, en dan heb je al zóveel gezien!" riep de bloem bewonderend. „Ik wou wel, dat ik vleugels had, om alles te bekijken en zoveel mee te maken!"

„Er waren ook bloemen in het huis van de mensen!" zei het lieveheersbeestje. „Hun worteltjes waren er af gesneden en ze zaten met hun stengels in een pot met water.

....en hem in haar huisje liet.

Ze zagen er allemaal een beetje verdord uit en de allerlelijkste werden weggegooid!"

„O," zei de rose bloem, „Wat vreselijk naar!"

Het was een tijdje heel stil in de bloem, ze vielen allebei bijna in s aap.

Buiten werd het al donker en de laatste dikke vliegen snelden naar huis om nog op tijd te zijn voor het avondeten.

Zzzzzzm, en weg waren ze weer.

„Lieveheersbeestje,"fluisterde de rose bloem, want ze wilde niemand wakker maken.

„Joehoe," gaapte het lieveheersbeestje, dat al bijna aan het dromen was. „Wat is er aan de hand?"

„Vertel mij nog eens wat meer van wat je vandaag wel hebt gezien?"

„Ik heb eigenlijk veel te veel slaap," knorde het lieveheersbeestje, maar het dacht: Dan slaap ik morgen maar wat langer uit!

„Hè, toe nou," smeekte de rose bloem, „er is haast nooit iemand, die tijd heeft om een praatje met mij te maken. Alles vliegt hier zzzm voorbij of ze slapen hier of nemen alleen mijn honing mee."

„Vooruit dan maar," zei het lieveheersbeestje, en het vertelde bijna de hele nacht door.

OM TE KLEUREN

LIEVEHEERSBEESTJE

Toen het lichter werd zag het, dat de rose bloem al lang in slaap was gedommeld.

„Kijk," zei het lieveheersbeestje, „ik heb voor niets zitten praten." Het vouwde zijn vleugeltjes dicht en ging ook een dutje doen.

De zon stond al uit te kijken, waar het lieveheersbeestje bleef, toen het weer wakker werd; de bloem had de blaadjes nog dicht om het niet te storen, maar ze was al op.

„Prrrrr," zei een bij, die nu naar binnen wilde, „maak eens open!"

„Nee hoor," zei de rose bloem, „ik heb een gast, die nog slaapt."

„Dan moet hij maar ops aan," zei de bij veron.waardigd, „de zon is al láng op."

„Hoehoe," riep het lieveheersbeestje vrolijk, „ik ben wakker, maak maar open!"

„Prrrrr, je hoort het!" zei de bij, en de rose bloem liet hem binnen.

Het lieveheersbeestje nam een hapje honing, vóór de dikke bij alles meenam.

De bij trok zich daar niets van aan, hij haalde honing en vloog meteen weer verder.

Het lieveheersbeestje kroop naar boven en ging op de rand van een bloemblaadje zitten. Het keek naar de dauwdruppel, die in het hart van de rose bloem lag, en zei: „Wat ben je mooi op de vroege ochtend!"

De rose bloem schudde haar blaadjes en ze bloosde een beetje, maar ze gaf geen antwoord.

„Ga je nu weer weg?" vroeg ze na een tijdje stilte.

„Ja," zei het lieveheersbeestje, „dadelijk vertrek ik weer."

„En kom je weer terug? Och, ik wou wel, dat ik meekon!" Het rose bloempje zuchtte diep.

Ja, het lieveheersbeestje begreep best, dat ze ook wat van de wereld wilde zien.

„Ik weet wat!" zei het, toen het lang had nagedacht. „Ik kom iedere dag weer hier terug en dan zal ik je alles vertellen!"

„Och, dat doe je toch niet," zei de rose bloem, „maar 't zou wel enig zijn!"

„Ik doe het, ik doe het!" zong het lieveheersbeestje! „Ik kom hier wonen!"

En ineens spreidde het zijn vleugeltjes en vloog weg.

De hele dag zat de rose bloem zo vreselijk in spanning of het terug zou komen, dat ze vergat met de zon mee te draaien, zodat ze helemaal koud werd.

Het werd al donkerder; de laatste vliegen vlogen zzzzzm voorbij, de rose bloem tuurde in de verte en toen, ja, ja, daar kwam iets aan, iets kleins!

„Hallo," zei het lieveheersbeestje, „hier ben ik dan weer!" en het kroop naar binnen en vertelde de hele avond over alles wat hij had beleefd en had gezien!

De rose bloem was zo blij, dat het woord had gehouden, dat ze de hele nacht geen oog dichtdeed!

En zo ging het voortaan iedere dag, 's morgens vloog het lieveheersbeestje weg en iedere avond vertelde het alles aan de rose bloem.

Maar één keer wachtte de bloem tevergeefs: het kwam niet! De hele nacht liet ze haar blaadjes open.

Het had een vrouwtje gevonden.

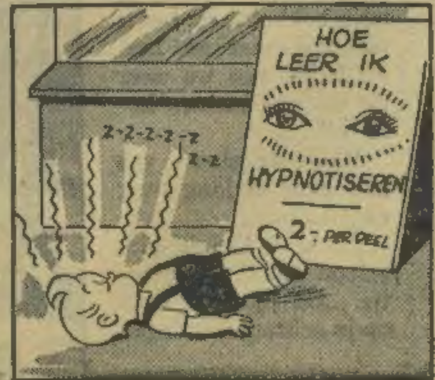
De volgende morgen echter kwam het lieveheersbeestje weer, maar.... niet alleen; het had een vrouwtje gevonden en bracht haar mee.

Ze zagen er stralend uit, en ze mochten in de rose bloem blijven wonen, die nu voortaan naar de verhalen van twee kon luisteren! *M.K.*

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

Miepje leert fietsen

DOOR
J. HEILOO

Zie je Miepje daar wel rijden,
Op de fiets van Magdaleen?
Magdaleentje loopt er achter,
Roept haar na: „Waar ga je heen?"

Miepje wil graag fietsen leren,
En dat gaat haar heel goed af;
Maar dan komt er plots een hondje,
Miepje schrikt van z'n geblaf.

Door de schrik rijdt ze in 't water,
Maar gelukkig is 't niet diep;
Magdaleentje, ook geschrokken,
Roept: „Ik zal je helpen, Miep!"

Miepje staat recht in het water,
Doet een stapje naar de kant;
Magdaleentje, bij de pinken,
Grijpt haar stevig bij de hand.

En dan trekt ze haar op 't droge,
Even later ook de fiets.
Miepje druipt van al dat water,
Hu...... zo'n bad, dat is toch niets.

Miepje is nu wel geschrokken,
Maar ze is geen bange meid,
Want ze wil tóch fietsen leren,
Tot ze zonder fouten rijdt.

Leerrijke Lessen

DE VOS EN DE BOK

Een vos en een bok waren samen aan de wandel. Het zonnetje brandde fel en het duurde niet lang of ze kregen allebei grote dorst.

„Daar is een oude waterput," zei de vos tegen zijn vriend. „Kom, we springen er in en lessen onze dorst voordat we verder trekken."

De bok vond het best. Er was maar een klein laagje water in de put, zodat ze geen gevaar liepen te verdrinken, en het water was heerlijk koel en helder.

„Hè, hè," zei de bok, „dat doet iemand goed, vriend vos. Maar bij mijn bokkebaard, het is me nog niet zo heel duidelijk, hoe we weer uit die put moeten komen."

Maar de sluwe vos had daar al lang over nagedacht.

„Een kleinigheid, vriend bok," zei Reintje. „Ga jij maar eens op je achterpoten tegen die wand staan en rek je horens maar flink uit. Dan klauter ik naar boven en ga op de rand staan. Ik steek je mijn voorpoten toe; jij grijpt ze en ik trek je er uit."

„Wat is het toch fijn, als je zo'n goed verstand hebt," zuchtte de bok. Ik zou nooit op het idee zijn gekomen."

Vijf tellen later stond Reintje op de rand van de put en de bok keek reikhalzend omhoog.

„Trek mij er uit," riep de bok. „Mijn poten worden nat en koud. Ik heb nu geen dorst meer."

Maar Reintje lachte dat hij schokte.

„Vriend bok," zei hij, „als je zoveel verstand had als haren in je baard, stond je daar nu niet met koude en natte poten. Ik heb helaas geen tijd meer om me verder met je te bemoeien, want ik zie daarginds een stevige boerenknecht naderen, met een dikke knuppel. Het ga je goed, beste bok, ik maak, dat ik wegkom."

Daar stond die bok. Maar ja, het was zijn eigen schuld. Voordat hij in die put sprong, had hij moeten bedenken: wat zal het eind van het liedje zijn?

Ondoordachte daden hebben al menige jongen en menig meisje in grote verlegenheid gebracht.

ONZE WONDERE WERELD

TE ALLEN TIJDE HEEFT DE MENS ER BEHOEFTE AAN GEHAD MET ALLERLEI INSTRUMENTEN UITING TE GEVEN AAN VREUGDE OF SMART.

DE DUBBELE FLUIT WAS IN DE ELFDE EEUW HET INSTRUMENT, WAAROP GOOCHELAARS EN KUNSTENMAKERS HUN OPTREDEN BEGELEIDDEN.

TROMPETTEN WAREN SOMS ZO LANG DAT MEN ER EEN STEUNTJE BIJ NODIG HAD, TERWIJL DE MUSICUS ER MET DE VOLLE KRACHT VAN ZIJN LONGEN DOOR TOETERDE.

DE LIER BEHIELD HAAR PRIMITIEVE VORM TOT AAN DE TIENDE EEUW HET AANTAL SNAREN WISSELDE VAN DRIE TOT ACHT

O, DIE WORTELTJES!

Vader, moeder en Elsje woonden in een groot huis. Het huis was zelfs zo groot, dat moeder kamers verhuurde aan mensen, die op vacantie kwamen.

Elsje, die vier jaar was, vond dat wel leuk. Het waren meestal aardige mensen, zie je! En soms, ja, soms waren ze zelfs zo aardig, dat ze Elsje wel eens een snoepje of een koekje gaven.

Dan kreeg het kindje een kleur van plezier en ze zei gauw: „Dank u wel." Daarna huppelde ze naar moeder en gaf haar de helft.

Maar op een keer zag moeder, dat het kleine meisje bij de grote mensen bleef staan, toen die thee gingen drinken. Elsje keek met grote ogen naar een trommeltje met koekjes op tafel.

„Elsje," riep moeder toen, „kom eens hier." Het meisje kwam wel, maar o, zo langzaam! Moeder nam haar mee naar de keuken en trok haar naar zich toe.

„Hoor eens, Elsje, als grote mensen eten of theedrinken, mag je er niet bij blijven. Dat staat raar en niemand vindt dat lief, want dat is hetzelfde als vragen."

Op een goede keer kwam er een nieuwe juffrouw in huis. Juffrouw Smit heette ze. Elsje was direct goede maatjes met haar. Soms mocht ze mee naar haar kamer; daar lagen leuke boekjes met gekleurde plaatjes. Elsje mocht er net zo lang in kijken als ze wilde. Heerlijk vond ze dat.

Eens zag juffrouw Smit, dat het popje van Elsje geen jurkje meer had. Stoute muisjes hadden de wollen kleertjes helemaal stuk gebeten.

Toen had ze Elsje en de pop samen mee naar haar kamer genomen.

Uit een doos haalde ze een bolletje groene en een bolletje witte wol en terwijl Elsje met gloeiende wangetjes keek, had ze vlug, vlug, vlug een jurkje gehaakt.

Nu was Elsje helemaal dikke vrienden met juffrouw Smit.

Ze mocht soms wel eens mee boodschappen doen. En dan in de keuken! Dat was pas fijn! Juffrouw Smit kookte in dezelfde keuken als moeder. Dan deed moeder weer ander werk. Elsje zat dan op een stoel en keek hoe de aardappels werden geschild en hoe de groente werd schoongemaakt. Ondertussen babbelde ze over haar pop en de poes en over alles en nog wat.

Tot op een dag....!

Juffrouw Smit had de aardappelen klaar en nu haalde ze een papieren zak uit haar tas. Ze schudde de zak leeg en wat zag Elsje daar op het aanrecht rollen? Worteltjes! Prachtige oranje worteltjes! Ze was er ineens stil van en ging op haar knietjes op de stoel zitten, haar ellebogen op het keukentafeltje om goed te kunnen zien.

Juffrouw Smit pakte een mesje en begon de worteltjes te schrappen.

Het was stil in de keuken. Je hoorde alleen het mesje maar. Elsje keek en keek. De worteltjes werden nu nog mooier. Tjoep! viel er telkens een in het water.

Elsje gleed van haar stoel af en stond ineens naast juffrouw Smit.

Het meisje zuchtte diep. Wat jammer, dat ze niet vragen mocht.

Ze zuchtte nog eens. „Wat doet u daar?" vroeg ze toen.

„Dat zie je toch, kindje! Worteltjes schrappen."

Weer zuchtte Elsje. Tjoep! daar gleed nog een worteltje in het water. „Ik houd verschrikkelijk veel van worteltjes," zei Elsje zacht.

„Ja, ik ook," zei haar grote vriendin.

Elsje slikte even. „Maar ik houd er veel meer van dan u, hoor!"

„Dat kan haast niet. Ik ben er dol op," zei juffrouw Smit verbaasd.

Hè, Elsje wou er toch zo heel graag een hebben. Een héél kleintje maar. Zou ze er nu helemaal geen krijgen?

Wacht, ineens wist ze iets! Misschien kreeg ze er dan toch nog een zonder vragen.

„Kijkt u eens! Ik heb goeie tanden!" zei ze.

Juffrouw Smit keek. „Nee maar, Elsje, wat prachtig."

Schrap — schrap — schrap — deed het mesje vlug. Tjoep — daar ging weer een worteltje het bakje in en.... nog kreeg Elsje niets.

„Ik kan er goed mee bijten, hoor," en Elsje keek juffrouw Smit aan.

„Heus, kindje?" vroeg die, en ze werkte door — schrap — schrap — schrap.

„Nou, en of! Geeft u me maar eens een worteltje, dan zal ik het u laten zien."

Toen moest juffrouw Smit toch lachen om dat kleine slimme ding.

„Kinderen, die vragen...." begon ze.

Elsje lachte niet, maar liep stil de tuin in.

„'t Was maar goed, dat moeder het niet wist. Toen het meisje even later weer in de keuken kwam, dorst ze niets meer te zeggen. Juffrouw Smit zong een vrolijk liedje, terwijl ze het eten kookte, en toen ze helemaal klaar was en de boel opruimde, vond ze in het hoekje van haar tas nog een worteltje.

Ze maakte het schoon en...... gaf het aan Elsje. „Kijk eens, blief je dat?" en ze lachte tegen het kleine ding. Dat durfde niet eens „astublieft" te zeggen. Ze knikte alleen maar met haar kopje.

„Omdat je het nu niet meer hebt gevraagd. Anders had ik het zelf opgegeten."

En terwijl Elsje het worteltje opknabbelde, ging de juffrouw naar binnen om haar tafel te dekken.

Erika

De inspecteur van het onderwijs ging altijd met een prettig gevoel over zich naar de school van meester Dierx, en in de klas van de hoofdonderwijzer zelf bleef hij bijna altijd langer dan hij zich had voorgenomen. Liefst zocht hij het zo uit, dat hij juist aanwezig was als de lesrooster vaderlandse geschiedenis vermeldde. Want de meester had er slag van de geschiedenisles zó boeiend te maken, dat alle kinderen met de grootste aandacht luisterden; en de inspecteur zelf raakte soms onder de indruk. En als dan tegen het einde van de les de inspecteur aan de kinderen een paar vragen stelde, dan bleken zij het voornaamste wel zó goed te hebben begrepen en onthouden, dat op elke

WAT ZEGT MIJN NAAM?

DE BATAVIEREN

vraag een duidelijk antwoord volgde.

Deze keer echter stond hij volkomen verbluft. De vorige geschiedenisles had meester Dierx nog weer eens over de Batavieren verteld, en op zijn vraag, wanneer de Batavieren in ons land waren gekomen, kreeg de inspecteur een antwoord, waar hij verbaasd over stond.

„De Batavieren of Bataven kwamen in ons land, mijnheer, een halve eeuw voor onze jaartelling. Hun naam komt van een oud-Germaans woord, dat strijd, gevecht betekent, en het waren dus wel echte vechtersbazen. Ze vestigden zich in het gebied tussen Rijn en Waal, dat naar hen Batavia, Batavenland, Betuwe, werd genoemd. Het stadje Batenburg heeft wellicht ook zijn naam van de Batavieren gekregen."

De inspecteur wist niet wat hij hoorde. Hij knikte maar goedkeurend, en toen de les uit was, vroeg hij meester Dierx, waar de kinderen al die geleerdheid vandaan hadden.

„Och," zei meester Dierx, „ik vertel hun graag wat over de betekenis van namen; ik had ontdekt, dat Bataaf van het oud-Germaanse badu komt, een woord, dat in onze nieuwere Germaanse talen verloren is gegaan en dat strijd, gevecht betekent. Ik heb hun ook gezegd, dat tot voor kort de hoofdstad van Indonesië Batavia heette, dezelfde naam dus als Betuwe. U hebt gehoord, dat ze er wel wat van opsteken."

En de inspecteur moest getuigen, dat hij zelf er ook nog wat van had opgestoken.

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

HUISDIEVEN

Wie in vroeger dagen een dief in zijn huis betrapte, moest die vasthouden — zo hij kon — en er dan de zeven naaste buren als getuigen bijroepen. Waren dezen present, dan moesten zij de dief binden en, indien het nog nacht was, hem gezamenlijk bewaken, totdat het klaar dag was geworden. Dan werd bij de dief het goed, dat hij had gestolen, op de rug gebonden en daarna ging het in optocht naar de rechter. Natuurlijk volgde de hele buurt de stoet en in elke straat, die men doortrok, sloten zich belangstellenden en nieuwsgierigen bij de stoet aan.

Zag de dief kans de plaat te poetsen, dan had de bestolene het recht „houd de dief" te roepen en wie die kreet hoorde, moest zijn huis uit en de dief narennen, en wie bij de stadspoorten woonde, moest ze bezet houden om de dief alsnog te vangen. Zo kon een enkele dief soms een hele stad in opschudding brengen, want niet zelden schoot hij dan ergens een kelder of hok in en hield er zich verborgen totdat de honger hem uit zijn schuilplaats joeg.

Werd de dief gegrepen en voor de rechter gesleept, dan werd hij tot de strop veroordeeld, wel het beste middel om te zorgen, dat hij niet weer ging stelen. Wie hem moest ophangen? Natuurlijk de beul of de hangman, en als die er niet was: een schoutsdienaar of de doodgraver. Soms riep men ook de hulp in van een sjouwerman, die men dan extra betaalde voor het karwei. Was er echter niemand te vinden, die zich voor dat werk leende, dan moest de bestolene of een van zijn vrienden er maar voor zorgen, dat het vonnis werd uitgevoerd. Want recht moest geschieden. En zo kon een bestolene wel eens voor een heel moeilijk geval worden geplaatst.

BAS EN BES

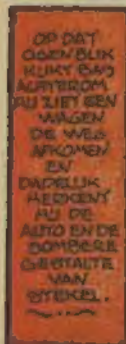
Terwijl ze op een landweg lopen zien Bas en Bes plotseling een éénpersoons-vliegtuig, dat over een heuvel op hen afkomt.

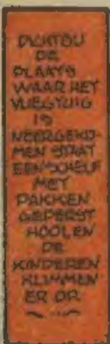

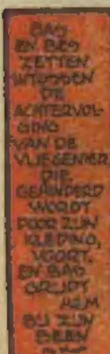

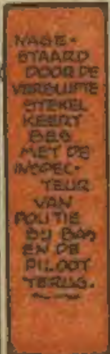

29 „Tijdens het beleg van Gibraltar gebeurde er nog een andere merkwaardige geschiedenis," vertelde de baron. Hij zat met de generaal aan het ontbijt, toen er een brandbom door het venster vloog en op de tafel bleef liggen. Daar het ding ieder ogenblik kon ontploffen, rende alles de kamer uit. De baron evenwel nam het sissende ding rustig op en liep er mee naar de top van de rots van Gibraltar, terwijl hij een plek zocht om het weg te gooien.

30 Met de bom nog steeds in zijn hand zag hij door zijn verrekijker in het vijandelijke kamp een menigte, welke aanstalten maakte om twee Britse officieren, die bij het spionneren gevangen waren genomen, op te hangen. De afstand was erg groot, maar gelukkig had de baron de slinger bij zich, waarmee David Goliath versloeg — die slinger was reeds eeuwenlang in het bezit van zijn familie — en daarmee wierp hij de bom naar de vijand.

31 Zoals steeds wanneer de baron iets deed, gebeurde ook nu alles zoals hij het voorzien had. Hij slingerde de bom op het ogenblik dat de officieren werden opgehangen en toen het gevaarlijke ding viel, sprong het uit elkaar en doodde alle vijandelijke soldaten, maar liet de beide opgehangen officieren ongedeerd. Wel sneed een scherf het onderstuk van de galg doormidden, zodat deze viel.

32 „De officieren kwamen op de grond terecht en konden elkander losmaken. Daar de vijandelijke soldaten dood om hen heen lagen, wisten ze het strand te bereiken, waar twee Spanjaarden hen naar een van onze schepen roeiden: dit bracht hen terug naar Gibraltar. Toen ze hoorden aan wie ze hun redding te danken hadden, kwamen ze mij de hand schudden," aldus de baron.

DE DAPPERE UDO

Op een kasteel woonden ridder Gerbrand, zijn vrouw en kinderen en een groot aantal onderhorigen. Een van die onderhorigen heette Udo en was op 't tijdstip, dat dit verhaal begint, even in de twintig jaar. Hij was een zeer eenvoudige jongen, een echte goedzak, die geen vlieg kwaad zou doen. Maar hij was sterk voor drie en werkte als een paard. En daar hij gaarne ieder plezier deed en altijd even hulpvaardig, vrolijk en opgeruimd was, hielden alle kasteelbewoners van hem.

Ridder Gerbrand, die als een bekwaam aanvoerder bekend stond, was met een tiental ruiters naar een stad, een dagreis van 't kasteel gelegen, vertrokken. Hij moest daar met de legerbevelhebber allerlei krijgszaken bespreken en zou waarschijnlijk verscheidene dagen wegblijven. Kort tevoren was het land in oorlog geweest. Het was nu wel vrede, maar benden afgedankte soldaten zwierven nog rond en trachtten met roven en plunderen aan de kost te komen. Ook de omtrek van Gerbrand's kasteel werd thans door dit gespuis onveilig gemaakt. Wel was het kasteel sterk en had het een behoorlijk aantal gewapenden, maar de edelvrouw vond het toch wenselijk, dat haar echtgenoot spoedig terugkwam en zou hem daarom gaarne een boodschap zenden. Ze praatte er met Udo over en vroeg of hij het durfde wagen.

„Mevrouw," zei Udo, „als ge zegt, dat ik gaan moet, ga ik, en daarmee uit."

„Maar het is een gevaarlijke onderneming...."

„Daar vraag ik niet naar, als die boodschap nodig is. En als iemand het me onderweg lastig zou willen maken, sta ik ook nog wel mijn man."

Er werd dus besloten, dat Udo gaan zou en zo ging hij de volgende morgen met een brief van de edelvrouw op weg. Hij had de nodige mondvoorraad bij zich en was gewapend met een stevige knuppel, waar menigeen genoeg aan te dragen zou hebben gehad, maar die hij even licht hanteerde of het een rietje was. 't Was heerlijk weer, de zon scheen lekker, en opgewekt stapte hij voort. Tegen de middag kwam hij bij een lommerrijk plekje, waar hij besloot wat te rusten en zijn maaltijd te gebruiken, want hij had honger gekregen. Hij ging op het zachte gras zitten, maakte zijn spijszak open en at en dronk met smaak.

Hij stond op en zette zijn reis voort. Opeens hoorde hij in de verte een gedruis alsof er gevochten werd. Misschien werden daar reizigers of landlieden door rovers aangevallen.... Daar moest hij bij zijn.... Hij hield niet van vechten, maar als mensen in nood waren, was het wat anders..... dan was het plicht te helpen.... Hij snelde dus vooruit in de richting, vanwaar het gedruis kwam. Daar kwam een paard aanhollen, dat zeker in 't gevecht zijn ruiter verloren had. Udo wachtte tot het vlak bij hem was en greep het toen bij de teugel. Het paard steigerde en trachtte zich los te rukken, maar de vuist van Udo was als van ijzer en hield het dier in bedwang.

Maar wat zag hij daar?..... Nee, hij vergiste zich niet..... dat was een paard van het kasteel.... Maar dan was ridder Gerbrand in gevaar....

In een ogenblik zat hij in het zadel en reed verder. Een paar honderd meter kon hij hebben afgelegd, toen hij een ruiter bemerkte, die in vliegende vaart kwam aanrennen. Hij herkende hem dadelijk. 't Was een van de ruiters van ridder Gerbrand. Opeens plaatste hij zich voor hem en dwong hem stil te houden.

„Ho, ho, Frank," vroeg hij bedaard, „waar moet dat zo haastig naar toe?"

„Naar het kasteel!" riep de ruiter, die buiten zichzelf scheen van angst. „Laat me door!"

„Nou, nou, er zal toch wel zo'n haast niet bij zijn. Vertel me eerst eens gauw wat er is gebeurd."

„We werden onverwacht door een grote troep soldaten aangevallen. Misschien zijn al onze mannen nu al gesneuveld. Maar laten we nu maken, dat we wegkomen, want de bende kan gauw hier zijn."

Hij gaf zijn paard de sporen, maar Udo hield 't tegen. „Nee, Frank," zei hij, „niet vluchten. We moeten onze vrienden gaan helpen."

„Wat kunnen we tegen zo'n bende uitrichten?"

„Nu, als je niet wilt, ga ik alleen. Maar als je een kerel bent, ga je mee."

Het kalme optreden van Udo maakte indruk op Frank en hij schaamde zich nu over zijn lafheid. „Goed," zei hij, „als jij het durft, durf ik het ook. Vooruit maar!"

Zo snel de paarden lopen konden reden ze voort en bereikten weldra de plaats van het gevecht. De ruiters van ridder Gerbrand verdedigden zich dapper, maar het was duidelijk, dat ze het niet lang meer tegen de overmacht zouden kunnen volhouden.

„Houdt stand, jongens!" riep Udo.

In de hitte van het gevecht had niemand de nadering van de twee ruiters bemerkt, maar nu keken allen op: „Udo! Udo!" werd er geroepen.

„Wat moet die boerenkinkel hier?" schreeuwde de aanvoerder van de soldaten, een kerel als een

boom, en stormde met getrokken sabel op hem af. Udo lachte spottend. Met een snelle beweging van zijn knuppel ving hij de slag op en het volgend ogenblik kwam zijn wapen met zoveel kracht op de helm van de aanvoerder terecht, dat hij zonder een kik te geven van zijn paard stortte.

Een woest geschreeuw ging uit de bende op, toen ze haar aanvoerder zag vallen.

„Houdt stand, jongens!" riep Udo opnieuw en tegelijk sprong hij met opgeheven knuppel midden tussen de bende. En het was geweldig, zoals hij er huishield! Geen soldaat was tegen de jonge reus opgewassen en elk van zijn slagen deed een vijand in het zand vallen. Intussen hadden de ruiters van ridder Gerbrand met nieuwe moed de strijd hervat en de dapperste van allen was nu Frank, die zijn fout van straks wilde goedmaken. De toestand was nu veranderd en het duurde niet lang of de bende sloeg op de vlucht.

Ridder Gerbrand kwam bij Udo. „Dank je wel, Udo," zei hij. „Kerel, wat heb jij er op los geslagen! Dat had ik niet van je verwacht. Maar hoe kwam je zo opeens hier?"

„Ik moest u deze brief van uw vrouw brengen," zei Udo. „Onderweg hoorde ik, dat er gevochten werd en toen dacht ik: misschien kan ik helpen en ging er op af."

De ridder las de brief. „Ik was al op weg naar het kasteel," zei hij toen, „want in de stad was bericht gekomen, dat een bende in de buurt was. En daar werden we opeens aangevallen. Je bent nog net op tijd gekomen, Udo. Anders was het ongetwijfeld met ons allen gedaan geweest. Is het niet zo, mannen?"

„Ja, ja! Leve Udo!" riepen de ruiters.

„Nou, vrienden, maak maar zo'n drukte niet," zei Udo lachend. „Het heeft niets te betekenen, hoor! Hoe had ik anders gedaan kunnen hebben? Had ik jullie misschien maar aan je lot moeten overlaten?"

Het bleek nu, dat er niemand van de ruiters gesneuveld was. Wel waren er enigen gewond, maar gelukkig niet een gevaarlijk.

Bij hun overhaaste vlucht hadden de soldaten enige wagens moeten achterlaten. Deze bleken een grote voorraad van allerlei goederen te bevatten, die natuurlijk in de omtrek waren geroofd. De ridder besloot ze mee te nemen om ze later zoveel mogelijk aan de rechtmatige eigenaars terug te geven.

Op de plaats van het gevecht lagen nog verscheidene zwaar gewonde soldaten. Ridder Gerbrand was te edelmoedig om hen aan hun lot over te laten en beval daarom hen op de wagens te laden om ze later te verplegen.

Weldra ging men nu weer op weg en kwam enige uren later op het kasteel aan. Je begrijpt, dat daar feest was en dat Udo gehuldigd werd.

Zo spoedig mogelijk trok nu ridder Gerbrand met zijn gewapende manschappen uit om de omtrek van het roofgespuis te zuiveren. Dit viel hun gemakkelijk genoeg en van nu af had de bevolking er geen last meer van en kon ieder weer gerust zijn werk verrichten.

Hij vroeg nu ook aan Udo, hoe hij hem kon belonen. Maar Udo antwoordde, dat hij niets meer gedaan had dan zijn plicht en geen andere wens had, dan op het kasteel te blijven en daar ook voortaan zijn gewone werk te doen.

J. TOEBOSCH

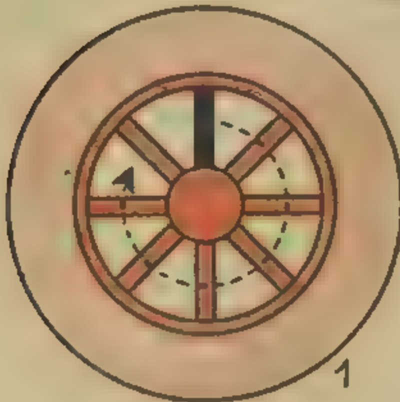

De kleine knutselaar

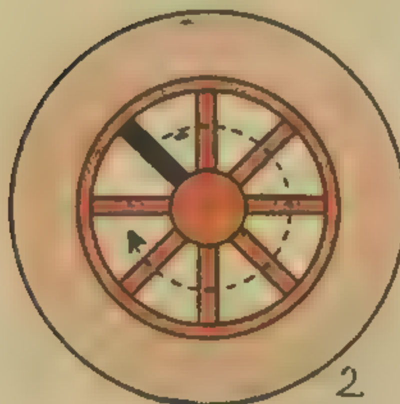

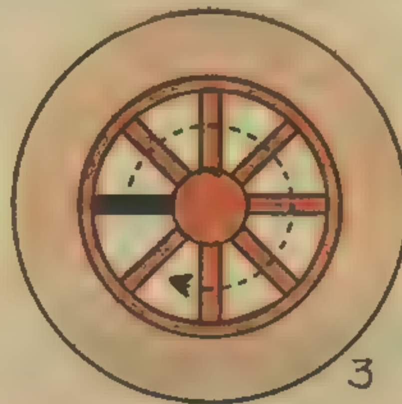
WAAROM DRAAIEN WIELEN ACHTERUIT OP DE FILM?

Hebben jullie al eens opgemerkt, dat op de film de wielen van een auto altijd achteruit draaien? Hoe komt dat?

Een film is een heel lange serie van allemaal afzonderlijke foto's. Bij het opnemen van die foto's draait het filmtoestel met een bepaalde snelheid, dat wil zeggen, een aantal toeren per seconde. Evenzo doet het wiel van de auto, die wordt gefotografeerd. Alles gaat goed zolang beide toerentallen zich zodanig verhouden, dat bij iedere volle toer van het wiel een nieuwe opname wordt gemaakt. Maar gewoonlijk is die verhouding niet zo precies uitgekiend en wordt het volgende filmplaatje al gemaakt voordat het autowiel helemaal is rondgedraaid. Stel nu eens, dat bij de opname van het eerste plaatje een spaak van het wiel wordt gefotografeerd in de stand als in fig. 1 aangegeven. De spaak draait nu door in de richting van de pijl. Ook het filmtoestel draait verder, maar niet gelijk op met het wiel, en de tweede opname wordt al gemaakt als de spaak nog niet bovenaan staat, maar in de stand van fig. 2. Bij de derde opname staat de desbetreffende spaak pas in de stand van fig. 3, enzovoort, enzovoort. Worden die filmopnamen nu afgedraaid, dan zien wij dus de zwarte spaak achtereenvolgens in de standen van fig. 1, 2 en 3. Dit vestigt natuurlijk de indruk, dat de wielen draaien in een richting, tegenovergesteld aan de rijrichting van de auto.

De figuur van plaat A overtekenen op stevig karton. Waar een dikke punt staat een gaatje prikken.

Fig. B toont hoe het plaatje verder met gekleurde wol of garen wordt afgewerkt.

MET NAALD EN DRAAD

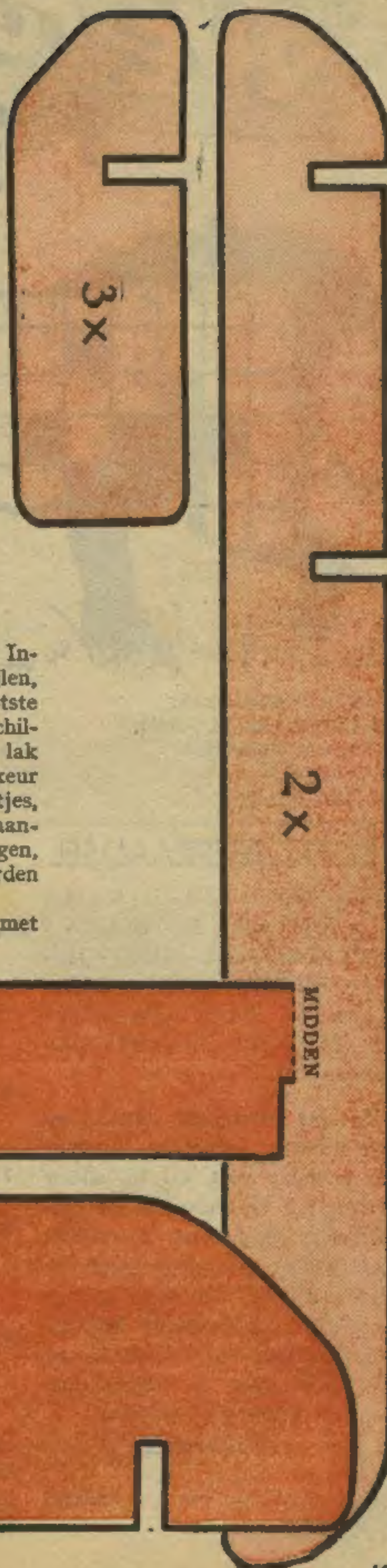
EEN KNIKKERSPEL

Voor de houtzaagenthousiasten geven wij een ontwerp voor een knikkerspel, waarmee de jongeren hun tijd kunnen doorbrengen, als zij genoodzaakt zijn binnen te blijven.

Wij gebruiken triplex van 4 mm dikte. Het spel bestaat uit 7 latten; het kan gemakkelijk uit elkaar genomen en op een klein plaatsje opgeruimd worden.

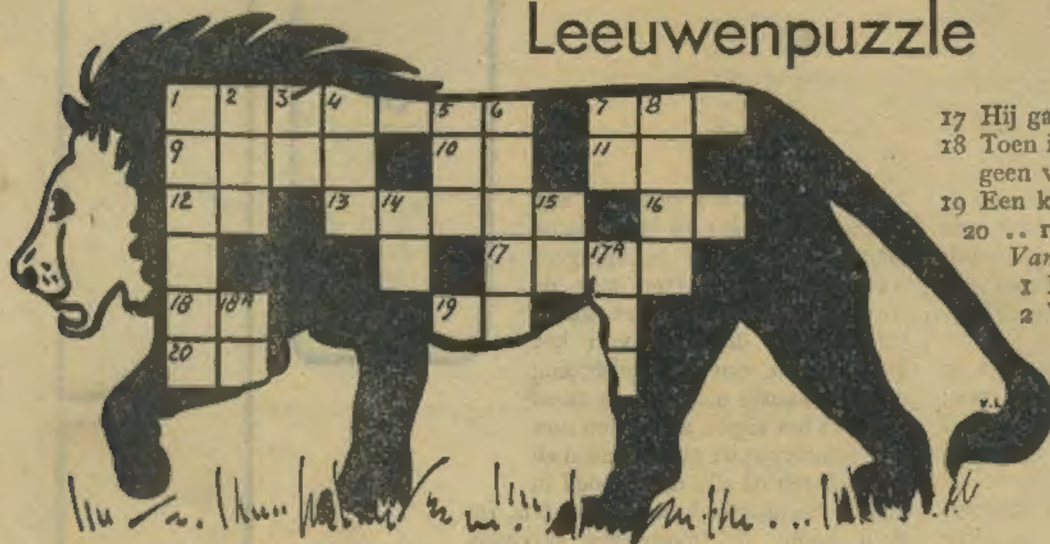
Twee zijlatten brengen de verbinding tot stand tussen de twee dwarse latten. In de grootste worden vier openingen uitgezaagd om de stuiters door te laten. De vier vakjes ontstaan door de drie kleine latjes. De tekening van de verschillende latjes is op ware grootte gegeven. Breng deze met carbonpapier op het hout over, vooral correct werken, de lijnen eventueel langs een liniaal bijtekenen. In totaal worden gezaagd: twee zijlatten, een grote en een kleinere dwarslat en drie kleine latjes. De kleine inkepingen, waarmee de zijlatten aan de dwarslatten worden verbonden, schuin over de dikte van het hout zagen, om de verbinding zo nauwkeurig mogelijk te doen zijn. Na het zagen alle delen met fijn schuurpapier gladschuren en controleren of alle delen goed in elkaar geschoven kunnen worden. Indien nodig, de inkepingen bijvijlen, het hout bijschuren, op de grootste lat de cijfertjes boven de hokjes schilderen en het geheel met blanke lak vernissen. Indien men de voorkeur geeft aan het schilderen van de latjes, worden na het drogen de cijfertjes aangebracht. Laat alles heel goed drogen, voordat de delen in elkaar worden gezet.

De spelregels komen overeen met die van sjoelen.

WIE PUZZELT ER MEE?

Leeuwenpuzzle

Van links naar rechts:
1 Dieren van de puzzle.
7 Is een boomsoort.
9 Voorbij.
10 Legt een kip.
11 Eminentie (afgekort).
12 Achter.
13 Wij hebben een Eerste en een Tweede .....
16 Uitroep van pijn.
17 Hij gaf ..... noch teken.
18 Toen ik aan zee kwam, was het geen vloed, maar ..
19 Een koppelwerkwoord.
20 .. regen komt zonneschijn

Van boven naar beneden:
1 Hoofdstad van Engeland.
2 Vrouw van Adam.
3 Een Fries water. Tweemaal dezelfde klinker.
4 Was destijds een eiland in de Zuiderzee.
5 Rivier bij Utrecht.
6 Minder dan iets.
7 Zie 3.
8 Nauw.
14 Slede.
15 Deel van een mast.
17A Vlaktemaat.
18A Uiting van afkeer.

LETTERGREEPRAADSEL

ZEL - ROOD - VER - E - GAAL - VI - RO - KO - E - HOORN - STUI - GRO - TA - NING - JE - EU - BORST - NACH - OOL - KAP - NIN - TAART - PA - EEK - JE - AARD - TE - GEN - BEI - GE - JE - ROOD.

In deze lettergrepen zitten dertien woorden verborgen. Je kunt die woorden vast wel bij elkaar zoeken als je onderstaande omschrijving goed leest. Natuurlijk mag je elke lettergreep maar één keer gebruiken. Het beste kun je de gebruikte lettergrepen wegstrepen, dan zie je duidelijk wat je nog over hebt voor de ontbrekende woorden. Daar gaan we dan:

1 Een muziekinstrument
2 Een werelddeel
3 De naam van een heel bekend sprookje
4 Een man, die een land regeert
5 Wordt beschouwd als een heel dom dier
6 Een grappig bruin diertje met een enorme dikke staart
7 Een klein zangvogeltje
8 Is vijf cent
9 Een kleine, rode, zoetsmakende vrucht
10 Hoofdstad en tevens naam van een provincie in het noorden
11 Ander woord voor verdieping
12 Je zou hem de koning van de zangvogels kunnen noemen
13 Ander woord voor gebakje

Als je alle woorden hebt gevonden, vormen hun eerste letters een beroep, waarvoor 'n uniform wordt gedragen.

WOORDKWEEK-PUZZLE

Woorden te kweken door telkens een letter toe te voegen aan het voorafgaande woord.

1 Voegwoord.
2 Nauw.
3 Barmhartigheid.
4 Deel van een hand.
5 Groter afstand.
6 Binnenkort.
7 Schande aandoen.
8 Begeerte.

WE TEKENEN EEN....?

Ja, wat zou het zijn? Trek een lijn van 1 naar 2 en zo van cijfer tot cijfer, totdat je aan 47 komt. Dan weten jullie wel om welk dier het gaat.

OPLOSSINGEN van de puzzles uit ons vorig nummer

Spreekwoordenrebus

WOORDEN ZIJN GEEN OORDEN

Een spreekwoord, dat niet zo heel vaak meer wordt gebruikt. Het stamt uit de tijd, dat het oort, of het oortje, een algemeen gebruikt geldstuk was. We kennen er nog de spreekwoorden van: „hij kijkt of hij zijn laatste oortje versnoept heeft" en „dat is geen oortje waard". De waarde van een oort was een vierde deel van een stuiver, dus twee duiten. Een stuiver was acht duiten en oudere mensen herinneren zich nog wel, dat een vierduit — vier duiten — gelijk stond met een halve stuiver.

Woorden zijn geen oorden — eigenlijk had er oor/en moeten staan, maar om het rijm maakte de volksmond er oorden van — wil dan ook zeggen: voor woorden kun je niets kopen, aan woorden alleen heb je niets. Praatjes vullen geen gaatjes, zouden we thans zeggen.

WALRUS-PUZZLE

```
E R A
R O B
E N O R M
  D N   E I
D E N K E N   E K
  N E U S   E E N D
      S T E N G E L
            A U
```

EEN BOOM-KWESTIE

De tekening stelt een huis voor in een tuin met tien bomen.

Die tuin moet je nu in vijf gelijke delen verdelen, maar zo dat de delen niet alleen volkomen gelijk zijn in vorm en grootte, maar dat op ieder deel ook twee bomen staan. Niet meer en niet minder.

AARDRIJKSKUNDIG RAADSEL

```
zandVoort
 andOrra
 zeeLand
  zeEen
 eveNaar
apelDoorn
 kanAlen
 alkMaar
```

In het midden lees je VOLENDAM

WISSELPUZZLE

```
1 A G E N T
2 G E N O T
3 G R O E T
4 R O E P T
5 S P R O T
6 K O R P S
```

ONZE WEKELIJKSE REBUS

Elke letter in het alfabet heeft zijn vaste plaats. Zo is a de eerste, b de tweede en z de 26e letter. Zo heeft elke letter niet alleen een vaste plaats, maar ook een rangnummer.

De rangnummers van de in onze rebus gebruikte letters geven wij hier dan ook weer en het is aan jullie die nummers te vervangen door de juiste letters.

26, 9, 3, 8 — 4, 5 — 22, 9, 14, 7, 5, 18, 19 — 2, 18, 1, 14, 4, 5, 14.

Hamid, DE DAPPERE

Karel Zorn is in Pepi's stevige handen. Maar Ali Ahmed staat in de plaats van de slavenjager voor het vuurpeloton. Sjeik Hamid ijlt naar de gevangenis om zijn vriend te redden.

